

АЛЕКСАНДЪР БЕЛЯЕВ

I том

избрани произведения

Александър Беляев

Амба

ВЕЧЕРЯ С ПОКАНИ

Помня веднъж, когато бях малък, възникнаха сериозни разногласия между мене и приятеля ми Коля Бибикин, които едва не прекъснаха двегодишното ни приятелство. Той ме убеждаваше да избягаме в Америка, за да се бием с индианците, а аз не щях да чуя за нищо друго освен за „Абесиния“.

– Първо не е „Абесиния“, а „Абисиния“ – поправи ме Коля.

– Второ, пише се и „Абесиния“, и „Абисиния“. Но смятам, че е по-правилно да се пише и произнася „Абесиния“, защото думата произлиза от тамошното старинно име на страната – Хабеш – възразих аз с ерудицията на истински учен. Бях прочел една тънка книжка за далечната страна и бях очарован от нея.

– Но защо си избрал точно Абисиния? – не мирясваше Коля.

– Затова Абесиния – отвърнах, – защото първо има амба. Знаеш ли какво е амба?

Той кимна.

– Татко казваше, че амба е, когато в тотото или лотарията излязат наведнъж две печалби.

Аз се разсмях презрително и обясних:

– Амба е високопланинско плато в Абесиния с такива отвесни склонове, че жителите се катерят на своите си амби по стълби, а добитъка качват с въжета. Виждаш ли колко е интересно. Избираш си хубава амба, недостъпна за човека, покатерваш се на нея и си живееш като на въздушен остров. Или можеш да заемеш две амби, да прехвърлиш висящ мост над дълбокия каньон и да ходиш на гости. Вятърът ще духа в клисурата, а мостът ще се клати ей така – насам-натам, насам-натам.

– Ами индианците! – попита Коля, който явно започваше да се предава, но му беше трудно да се раздели с индианците.

– И в Абесиния има диви племена и страшно свирепи разбойници. Ще се биеш с тях.

– Да, но трябва да си помисля.

– Не, не можеш да си представиш колко е хубаво там – продължих аз, като се вдъхновявах все повече и повече. – Абесиния е като Швейцария. Дори по-хубава. Абесиния е петдесет пъти по-голяма от Швейцария и много пъти по-красива. Абесиния е красив остров над море от пясъци и блата. Абесиния е покривът на Африка. Това е чудесен парк.

Навсякъде пасища със сенчести горички. Дори не един парк, а стотици с различна растителност. Долу – захарна тръстика, бамбук, памук, тропически плодове, един етаж по-горе – кафе, още по-нагоре – поля с нашенско жито. Обичаш ли да пиеш кафе? А знаеш ли защо го наричат „кафе“? Кафа е абесинска провинция, където растат прекрасните кафеени храсти. Оттам иде при нас най-хубавото кафе. Там живеят хипопотами, хиени, леопарди, лъвове. Има толкова много птици, че не знаеш в коя по-напред да стреляш. А парите им колко са интересни! Продълговати половинметрови блокчета каменна сол. Това им е рублата. Ако блокчето е пукнато или нащърбено, или не звънти, такава рубла не приемат. А когато хората се срещат на пътя, черпят се един друг, като си отчупват парченце сол – както при нас с тютюн. Всеки си изядва късчето, благодари и си отива. Но не съм ти казал най-важното. Там двамата с тебе щяхме да бъдем военни. Честна дума. Там деветгодишните момчета ги вземат на военна служба, правят ги помощник-войници. Момчето носи пред войника пушката му, чисти я, грижи се за коня или мулето му и изминава пеша много-много километри.

Коля беше победен. Замисли се, тръсна глава и рече:

– Да, трябва да се помисли за това...

Коля Бибикин скоро напусна нашия град заедно с родителите си, а аз все пак постигнах мечтата си, макар и с двадесетгодишно закъснение. Да си кажа право, по онова време и аз самият бързо забравих за Абесиния, защото се увлякох по ските. И си спомних за нея едва когато ми предложиха като на научен сътрудник на Академията на науките и „надежден“ млад учен метеоролог да взема участие в една от експедициите, отиващи в различни точки на земното кълбо за метеорологични наблюдения.

До съвсем неотдавна метеоролозите се ползуваха с репутацията на отявлени лъжци. „Предсказанията им трябва да се разбират наопаки“ – иронично казваха ограничените хора. Отчасти те бяха прави – метеоролозите грешаха редовно. Въпреки синоптичните им карти и взаимното информиране по телеграфа, в последния момент все се вземаха отнякъде непредвидени циклони и объркваха всички прогнози. И едва сравнително неотдавна учените метеоролози решиха да отидат в самите огнища, където се „пече“ времето.

– Къде си избирате? – попитаха ме. – В родината на циклоните, в Исландия или в Абесиния? За тия два пункта научните сътрудници още не са набрани.

„Абесиния. Коля Бибикин. Амба...“ – изведнъж премина през

главата ми и аз отвърнах без колебание:

– В Абисиния, разбира се.

... Когато слязох на плоския пясъчлив коралов бряг на Червено море и видях на хоризонта синята стена със сребристи зъбери на планините, стори ми се, че съм се подмладил с двадесет години и извиках за голямо учудване на спътниците си:

– Амба!

Навялязохме в тясната страна, притисната между скалната верига и морския бряг, покрита с хълмове, напоявана от многобройни ручеи. Хълмовете бяха покрити с вечнозелени тамаринди.

В тая страна много неща излязоха различни от онова, което си представях в детството си. И все пак действителността надмина дори детските ми мечти. В страната се намери нещо по-интересно от амбите. Впрочем сега обръщах внимание на онова, което не ме интересуваше, когато бях малък – температурата, ветровете, климата. А в това отношение Абисиния е безкрайно интересна. В онай край на страната, където се намира „столицата село“¹ и живее босоногият „негус-негуши“ (царят на царете), е вечна пролет. През най-студения месец – юли – там е по-топло, отколкото през май в Москва, а най-топлият месец е по-прохладен от московския юли. На височините на Тигре нощем замръзваш от студ, а в източна посока долу се простира пустинята Афар, едно от най-горещите места на земното кълбо.

Но най-много ме интересуваха периодичните дъждове, без които египетската култура не би била възможна. Старите египетски учени жреци не са и помисляли да посочат истинската причина за приижданията на Нил, оплодотворяващи целия речен басейн, те са се задоволявали само да използват добре тези прииждания, като създали учудваща мрежа от канали, бентове и шлюзове, регулиращи водните запаси. Жреците не са знаели защо в началото на прииждането Нил има мръснозелен цвят, а сетне водите му придобиват червен оттенък. Това са го правели боговете. Сега ние ги знаем тези богове. Влажните ветрове на Индийския океан се охлаждат над студените височини на Абисиния и падат като поройни тропически дъждове. Точно тези дъждове размиват дълбоките каньони и превръщат планинското плато в група разпръснати амби. Сетне потоците се устремяват в клисурите, помитат там гниещите отпадъци, червеи, животински тор, хумус и носят тази зеленикава тиня в

1. Миналия век авторите на приключенска литература обикновено наричали африканските градове „големи села“. Тук Беляев следва примера им, но още в края на миналия век Адис Абеба е бил голям град. – Б.р.

Сини Нил и в притока на Нил Атбар. След като проливният дъжд про-чисти тая гнилоч, като пробие бентовете на камъша, задържал в гъстала-ците си водата и тинята, дъждовете започват да размиват червеникавите планински скали и водата на Нил става червена като кръв. Горко му на оня пътник, когото проливните дъждове заварят в някоя клисура или на дъното на долината.

И тъй аз бях в Абисиния, седях на планинското плато Тигре, пушех лула до походната палатка и се наслаждавах на воля на панорамата от амби. Приличащите на кактуси млечки горяха като свещници в лъчите на залязващото слънце; до палатката имаше група кедри, приличащи на върби. От съседното село долитаха песни, не много приятни за евро-пейското ухо. Изглежда, там имаше някакъв празник. Дали затова не се забави моят водач и носач абисинецът Фьодор? Той отиде до селото да ми намери нещо годно за ядене, за да вечерям.

– Само дано не се е напил с гала² – казах си аз и усетих пристъпите на глада.

В тоя миг чухме приближаващо се пеене.

Това беше Фьодор, явно на градус. Пристигна с празни ръце. Пок-латих укорно глава и като смесвах италиански и английски думи, го уп-рекнах, задето не е донесъл нищо и пак се е напил с гала. Фьодор започ-на да се кръсти и да ме убеждава, че само го е опитал. А не е донесъл нищо, защото старецът (най-възрастният, старейшината) на селото ни кани на вечеря.

– Ще падне голямо ядене! – рече Фьодор и дори примлясна с устни. Неговата шама (наметало) се разтвори и оголи здравите му гърди. Фьо-дор не носеше ризи, целият му тоалет се състоеше от къси гашета и ша-ма. Само в студено време както много планинци и той си слагаше коже-но наметало. Дългото му овално лице с шоколадов цвят, тесният нос, къдравата коса и рядката брадичка сякаш сияеха от радост. Извор на то-ва сияние беше мисълта „голямо ядене“. Но аз имах опит от тия тържес-твени обеда и вечери и отклоних поканата.

– Иди кажи на стареца, че двамата с другаря ми сме болни и не мо-жем да дойдем, и ни донеси питки.

Фьодор започна да ни уговаря да приемем поканата. Уверяваше ни, че отказът може да разгневи старейшината на рода, което ще ни навре-ди, но аз не отстъпвах. Тогава Фьодор ми намигна многозначително и каза:

2. Напитка от африканско растение, съдържало упояващи вещества. – Б.а.

– Е, тогава ще ти кажа такова нещо, че ти няма да се откажеш. На вечерята ще има гости. Бели. Един рус и един немец.

Не повярвах на Фьодор. Измислил го е, за да се съглася да отидем на пиршеството: естествено в такъв случай като мой слуга и Фьодор ще дойде и ще получи своя пай. Да срещнеш италианец или англичанин в Абисиния – в това няма нищо чудно. Колониите им граничат с Абисиния, като отрязват владенията на негуса-негуци от морето. Можеш да срещнеш и германец. Но „рус“? Откъде ще се вземе „рус“ в Абисиния? А Фьодор продължаваше да се кръсти и кълне, че ще дойде този „рус“, който е пристигнал заедно с един германец от Адис Абеба и се е настанил в съседното село.

Любопитството ми беше събудено. Ако Фьодор е прав, би било глупаво да не възползувам случая да се видя с мой съотечественик. При това гладът се обаждаше все по-настойчиво. Цял ден не бях слагал нищо в уста, а извървах може би тридесет километра по планинските пътеки.

– Добре, да вървим. Но мисли му, Фьодоре, ако си ме измамил...

На полянката сред островърхите, покрити със слама колиби се беше разположило цялото селско общество. Тъй като слънцето бе залязло вече, младежта беше напалила големи огньове, ярко осветяващи картината на пиршеството на височина две хиляди метра. В центъра на големия кръг седеше старец със сбръчкано лице, но съвсем черна коса – абисинците почти не побеляват. От лявата му страна имаше свободно място, а отдясно седяха двамина европейци – единият от тях красив мъж с кестенява брада и надвиснали мустаци, а другият – блед и рижав млад човек.

Старецът – глава на рода и старейшина на селото – ме покани да седна на мястото до него. Поклоних се и го заех. Много ми се щеше да седна до европейца с кестенявата брада и толкова румено лице, че човек да му завиди, и да си поговоря с него. Но помежду ни седеше нашият гостоприемнен домакин, а той, както и всички абисинци, беше доста бърлив. Наричаха го Иван, или както се представяше сам, „Иан“. Яденето още не беше „доведено“ до масата и засега домакинът ни забавляваше с разговори, като се обръщаше главно към съседа си отдясно. Очевидно Иан искаше да блесне пред нас с образоваността си. Той ни уверяваше, че знае прекрасно какво става по света. В него съществува Абисиния, а още Европа и Туркия. Европа е хубаво, но не много – там няма негус-негуци. Впрочем неотдавна той беше научил, че има и Гърция – „най-голямата държава на света“...

В това време „поднесоха“ първото ястие. Двамина млади, доста красиви абисинци доведоха една крава, като я държаха за ритата. Вързаха ѝ краката. Един стар абисинец взе ножа, убоде я по шията и капна няколко капки кръв на земята. Сетне повалиха кравата. Младият абисинец, въоръжен с остър крив нож, резна кожата на живата крава, обърна я наопаки и започна да реже от филето тесни ивици потръпващо месо. Кравата зарева като сирена на потъващ параход. Явно този рев галеше слуха и възбуждаше апетита на Иан, на когото му потекоха лигите. Жените подхващаха трептящите късове месо, разрязваха ги на малки парчета, посипваха ги с пипер и сол, завиваха ги в питките и ги поднасяха към устата на пируващите. Европейецът с кестенявата брада благодари, но отклони предложението му заляк. Той обясни, че на нас, европейците, законът не ни позволява да ядем сурово месо и затова ще ядем печено агънце.

Изведнъж той се обърна към мене на руски:

– Ако не греша, вие сте мой земляк. Не яжте и вие от суровото месо, от него всички етиопци страдат от тении и глисти. И ако всеки месец не се пречистваха, като ядат цветовете и плодовете на тукашното глистогонно растение куесо, то мнозина от тях биха загинали от паразитите.

Аз последвах на драго сърце съвета му и помолих за парче печено агнешко. Моят земляк дъвчеше печеното агнешко и мляскаше толкова силно, колкото умеят да мляска само възпитаните абисинци. Да си призная, не знаех, че мляскането било признак на добро възпитание.

Когато всички се наситиха, подадоха местното опияняващо питие федзе. Иан нареди да му налят малко федзе на дланта и го изпи, за да покаже, че напитката не е отровна, след което виното беше предложено и на гостите.

Нешащото „ястие“ продължаваше да реве. Този рев събуди тишината на околните поля и клисури. Започнаха да пристигат гости и от съседните села. Предсмъртният рев на кравата ги събираше като призивен гонг. Гостите бяха посрещнал радушно и взеха участие в изяждането на живата крава. Скоро целият хълбок на кравата беше оголен. Тя риташе конвулсивно с крака, но на това не обръщаха ни най-малко внимание не само мъжете, но и жените. А у децата кравешкият рев и гърчове предизвикваха възторг.

Иан бързо се напи. Ту подхващаше ритуалните песнопения, чийто мотив напомняше воя на гладни вълци, ту се подсмиваше тихичко на нещо.

Най-сетне тягостният пир завърши. „Рус“ се изправи и ми кимна.

Последвах примера му. Той благодари на домакина и помоли за привилегията да вземе със себе си главата на кравата. Иан се съгласи с удоволствие. Той заповяда на единия от младите мъже да отреже главата, но „рус“ взе ножа от ръцете му и сам се зае с операцията, като я извърши с необикновена бързина и ловкост, заслужила всеобщо одобрение. Нещастната крава престана да мучи, краката и се опънаха. Стори ми се, че земякът направи това от състрадание, за да прекрати мъките на животното.

– Да се запознаем – рече той и ми подаде на прощаване ръка. – Професор Вагнер. Най-учтиво ви каня в моята колиба. Ей там, виждате ли я? – И той показа две големи палатки в края на селото, слабо осветени от догарящите огънове.

Благодарих му за поканата и се разделихме.

СМЪРТТА НА РИНГ

На другия ден след като свърших работата си, тръгнах да навестя професор Вагнер.

– Мога ли да вляза? – попитах, като се спрях пред палатката.

– Кой е? Какво искате? – обади се някой на немски. Вратата на палатката се откряна, в образувалия се отвор видях лицето на рижия млад човек.

– А, вие ли сте? Влезте, моля – рече той. – Седнете. В момента професор Вагнер е зает, но след малко ще се освободи.

И приказливият германец подхвана разговор с мене.

Името му е Решер. Хенрих Решер. Асистент е на известния ботаник професор Турнер. А Турнер е стар приятел на професор Вагнер. Двамата – Турнер и Вагнер – пристигнали заедно в Африка. Вагнер тръгнал към басейна на Конго да изучава езика на маймуните, Турнер заедно с Алберт Ринг и водача тръгнал на експедиция в областта Тигре.

– Турнер и професор Вагнер се разделиха в Адис Абеба, като се разбраха да се съберат отново там – продължаваше Решер. – В Адис Абеба беше основната база на професор Турнер. Аз също работех там. Турнер ми изпращаше колекции от растения, аз правех хербарии, изследвания с микроскоп. Вагнер и Турнер обещаха да се върнат преди започването на летните дъждове, които, както знаете, тук валият през юли и август.

Вагнер пристигна навреме – в края на юни. Появи се с голям багаж и цяла менажерия. Чувате ли как крещят маймуните? Професор Вагнер каза, че в горите на Конго срещнал експедицията на някакъв английски лорд, който скоро след това умрял. На Вагнер му се наложило да поеме грижата за имуществото на починалия – и решил да изпрати багажа и маймуните на роднините му.

В края на юни вече започва да превалиява. Ако Турнер не е искал да рискува и да бъде настигнат от тропическите проливни дъждове в планините, той е трябвало да побърза. Очаквахме го всеки ден. Не се появяваше и Ринг – посредникът между мене и Турнер, който от време на време ми носеше колекциите. Отмина юли. Дъждовете се изливаха като из ведро. Дори нашите отлични палатки не издържаха и пропускаха вода. Все пак в тях беше по-добре, отколкото в жилищата на туземците. Тревогата за съдбата на професор Турнер, Алберт Ринг и водача се

увеличаваше. Нима са загинали?

Веднъж – това беше вече в началото на август – на развиделяване през шума на пороя дочух някакъв стон или вой зад брезента на палатката. Знаете, че улиците на абисинските градове са пълни с кучета. А нощем и чакалите и хиените често се промъкват в града. Нали заедно с кучетата те са единствените чистачи и санитарии на тия мръсни полуградове-полусела. Приглушеният стон се повтори. Облякох се бързо и излязох от палатката. Пред входа й видях човешко тяло. Това беше Алберт Ринг, но в какъв вид! Калната му изпокъсана дреха едва се държеше на него. Цялото му лице беше в синини, а на главата му се виждаше дълбока рана. Вмъкнах Ринг в палатката. Вагнер никога не спи и затова веднага чу, че в моето отделение става нещо. Видял ранения, Вагнер започна да го свестява. Но нещастният Ринг като че ли вече издъхваше. Силите му бяха стигнали само да се добере до нашата палатка. Вагнер му инжектира камфор, за да подкрепи сърдечната дейност – нищо не помогна.

„Чакай малко, ей сега ще ми проговориш!“ – рече Вагнер, пхна се под завесата в другото отделение и се върна бързо със спринцовката. Той инжектира на Ринг някаква течност и нашият мъртвец отвори очи. „Къде е Турнер? – извика Вагнер. – Жив ли е?“ „Жив е – едва чуто отвърна Ринг. – Помощ... Той...“

И отново изгуби съзнание, и дори Вагнер не можеше вече нищо да направи.

„Загубил е прекалено много кръв – каза Вагнер. – Да предположим, че му прелеем кръв – ще вземем от една от маймуните. Но черепът му е пробит и мозъкът му е повреден. Повече нищо май няма да измъкнем от него. Ех, защо не беше поживял още поне пет минути! Така и не можах да разбера къде е приятелят ми Турнер“. „Ще го погребем ли?“ – попитах аз. „Разбира се – отвърна Вагнер, – само че преди това ще го аутопсирам. Може би това ще ни даде някакви сведения. Помогнете ми да пренесе трупа в лабораторията ми.“

Трупът беше толкова лек, че и един от нас би могъл лесно да го пренесе, но би било неприлично да го мъкнем като заклано животно. Пренесохме трупа и го сложихме на масата за аутопсии. Отдалечих се, а професорът започна работа. Вероятно родителите на Ринг не биха позволили аутопсирането на трупа – те са толкова религиозни! Но нали бяха далече, а Вагнер... не би ме послушал и пак би направил това, което е решил.

Тоя ден го видях едва вечерта, когато излезе да вземе някакъв

буркан от нашия склад, намиращ се в съседната палатка. „Научихте ли нещо?“ – попитах. „Научих, че раната в черепа на Ринг има неравни краища, в косата му намерих парченца тиня, а цялото му тяло е покрито със синини и кръвоизливи. По всяка вероятност Ринг е бил настигнат от потоците на проливния дъжд в някой каньон и е бил завлечен от водата. Тялото му се е удряло в камъните и отвесните скали. По някакъв начин е успял да се измъкне от потока и да се добере до нас. Учудващо силен организъм. Трябвало е да извърви много километри с такава рана на главата.“ „А професор Турнер?“ „За него знам толкова, колкото и вие. Но Ринг успя да ни каже, че Турнер е жив и, изглежда, чака помощ от нас. Трябва веднага да потеглим към Тигре да го търсим.“ „Това е безсмислено – възразих аз. – Тигре е огромна област в старата Абисиния с хиляди амби и хиляди каньони. Къде ще го търсим?“

– Кажете ми, не бях ли прав? – попита ме Решер – Вашият професор Вагнер – продължи той – има малко груби обноски. Рязко ми отговори, че щом не съм искал, можел съм да остана в Адис Абеба. Аз, разбира се, отвърнах, че тръгвам с него. И същия ден, по-точно същата вечер погребяхме Ринг и тръгнахме на път. Багажа и всички маймуни на покойния лорд оставихме в Адис Абеба, а ние потеглихме без багаж. Впрочем това е условно казано. Професор Вагнер не може да диша без лабораторията си. Взе със себе си доста голяма палатка – вие я видяхте. А аз взех тази за мене.

– И вашето търсене увенча ли се с успех?

– Не, разбира се – отвърна Решер като че ли с известно злорадство.

Стори ми се, че той не се отнася много дружелюбно към Вагнер.

– В къщи ме чака годеница – призна си Решер, – а тук ми се налага да бродя безцелно из планините. Горкият Ринг! И той си имаше годеница.

ГОВОРЕЩИЯТ МОЗЪК

В това време брезентът, който покриваше вратата, се поотмести и на прага се показа професор Вагнер.

– Здравейте – любезно ме поздрави той. – Защо седите тук? Елате при мене. – И като ме прегърна, ме поведе към палатката си. Решер не ни последва.

Огледах с любопитство походната палатка лаборатория на Вагнер. Беше пълна с апарати и прибори, показващи, че той работи в най-различни области на науката. Радиоапаратурата стоеше до стъклените и фаянсовите съдове за химикали, микроскопите – до спектроскопите и електроскопите. Предназначението на много апарати не ми беше познато.

– Седнете – каза Вагнер. Самият той се настани на походния стол до малка масичка, пъхната между две големи, отрупани с прибори маси, и започна да пише. Едновременно с това ме поглеждаше с едното око и разговаряше с мене. За мое учудване излезе, че той е чувал много повече за моята особа, отколкото аз за него. Изброи научните ми трудове и дори направи няколко забележки, които ме поразиха с точността и задълбочеността си, още повече че специалността на Вагнер беше биология, а не метеорология.

– Кажете, не бихте ли ми помогнали за едно нещо? Струва ми се, че с вас бихме могли по-добре да мелим брашно.

„Отколкото с кого?“ – понечих да попитам, но се съдържах.

– Наистина – продължаваше Вагнер – Хенрих Решер е много симпатичен младеж. Не е бог знае колко талантлив, но ще стане добър систематик. От онези е, които събират в науката трупат суровия материал за бъдещите гении, които с една идея ще осветят изведнъж хиляди неразбираеми дотогава неща, ще съединят ведно частите, ще създадат всеобща система. Решер е общият работник в науката. Но не е там въпросът. Кесаревото кесарю. Той е продукт на средата си. Прилежен син на прилежни родители с всичките им предразсъдъци. В неделните утрини тихо пее псалми, следобед пие кафе, приготвено по рецептата на почетната му родителка, сетне пуши традиционната пура.

Да не мислите, че не забелязах как ме поглеждаше накриво, задето аутопсирах трупа на Ринг. – Вагнер изведнъж се разсмя. – Той само да знаеше какво направих! Не само отворих черепа на Ринг, но извадих

мозъка му и реших да го анатомирам. Никога не пропускам такава възможност. Като извадих мозъка на Ринг, бинтовах главата му и двамата с Решер погребяхме безмозъчния труп. Решер прочете няколко молитви на гроба и си тръгна надут. А аз се заех с мозъка на Ринг.

В Адис Абеба няма да се намери лед, за да се запази в него мозъкът. Бих могъл да го спиртосам, но за опитите ми трябваше напълно пресен мозък. И тогава реших: защо пък да не поддържам мозъка в живо състояние, като го подхранвам с изобретения от мене физиологичен разтвор, който заменя напълно кръвта? По такъв начин можех да запазя мозъка жив за неопределено време. Имах намерение да прережа тънките пластове отгоре и да ги подложя на различни изследвания, включително с микроскоп. Най-трудното беше да измисля такава „черепна кутия“ за мозъка, която би го запазила идеално от инфекция. Ще видите, че успях много сполучливо да реша задачата. Поставих мозъка в специален съд и започнах да го подхранвам. Повредената му част дезинфекцирах внимателно и започнах да го лекувам. Ако се съди по заздравяването на мозъчната тъкан, мозъкът продължаваше да живее, както например живее в изкуствени условия пръстът, отрязан от тялото.

Докато работех над мозъка, нито за минута не забравях съдбата на моя приятел професор Турнер. И тръгнах да го търся жив или мъртъв, като взех и мозъка на Ринг заедно с походната си лаборатория. Надявах се, че ще попаднем на следите на Турнер. Той пътешествуваше в доста населени местности. Трябвало е да купува храна в селата по пътя си и по такъв начин можех да науча нещо за него от тамошните жители. Заедно с Решер напреднахме бързо и след няколко дни вече бяхме на височините на Тигре.

Една вечер реших да направя първия разрез на мозъка на Ринг. Но щом се приближих до него със скалпел в ръка, нещо ме накара да се спра. Та нали ако мозъкът е жив, той може да изпитва и болка? Не е ли прекалено жестока моята операция? Не обричам ли мозъка на Ринг на съдбата на нещастната крава, която пируващите туземци бавно режат парче по парче, както вие сам видяхте снощи? Започнах да се колебая. В края на краищата научният интерес навярно би надделял над чувството на жалост. Най-сетне в ръцете ми не бе жив човек, а само парче „месо“. Хуманистите са против вивисекцията. Но нима десетина „измъчени“ от учените зайци не спасяват хиляди човешки живота? Ами нашите месни ястия? Какво има да говорим тук! С една дума, отново се надвесих със скалпела над мозъка и отново се спрях. Някаква още неоформена се мисъл ме накара да застана нащрек и да я почакам да се издигне от

тъмните бездни над подсъзнанието до повърхността на съзнанието. И ето каква мисъл се появи в главата ми след няколко секунди: „Ако мозъкът на Ринг продължава да живее, сигурно е способен не само да чувства болка. Мисълта е една от функциите на мозъка. Ами ако мозъкът на Ринг продължава да мисли? Върху какво ли разсъждава? Не мога ли да се опитам да разбера, да вляза във връзка с мозъка? Нали Ринг тъй и не можа да ни каже къде е Турнер и какво става с него. Дали ще успее да изтръгне тая тайна от мозъка на Ринг? Ако опитът ми успее, с един куршум ще убия два заека – ще реша интересна научна задача и може би ще спася приятеля си.“

– Амба ли? – подсказах с усмивка аз.

Вагнер се замисли за секунда, усмихна се и отвърна:

– Да, амба, но не абисинската, а от тотото. Две печалби наведнъж.

В научно отношение опитът обещаваеше много и аз с жар се залових за работа. Имах да преодолявам големи трудности. Трябваше да намеря начин да вляза във връзка с мозъка, който естествено не можеше да вижда и чува, а само да усеща. Това прочее беше не по-лесно, отколкото да разговаряш с марсианец или селенит, без да знаеш езика им. И друго ще ви кажа под секрет – Ринг, дори когато беше „в пълна форма“, не блестеше с дълбок ум. Веднъж Турнер ми разказа как Ринг бил пленен от канибалите, но се върнал жив-живеничък, докато двамата му спътници били изядени. „Това е – шеговито ми обясни Турнер – защото канибалите видели какъв глупак е Ринг и се отказали да го ядат, за да не се заразят от глупостта му. Нали людоедството не е възникнало от глад, а от вярата, че щом излапаш врага си, ще станеш смел като него.“

Така – продължаваше Вагнер – ми се наложи да работя над много труден материал. Но трудностите никога не ме спират. В изследванията се ръководех от следните разсъждения. При работата на мозъка протичат сложни електрохимически процеси, съпроводжани от излъчването на къси електровълни. Още преди две години конструирах прибор, с чиято помощ регистрирах електровълните, излъчвани от мислещ мозък. Дори изобретих и апарат, записваш автоматично кривата на тези колебания. Но как да я превода на човешки език? Тук се сблъсках с изключителни трудности. Убедих се, че една и съща мисъл графично може да изглежда по различен начин – според настроението на човека. Очевидно трябваше да се науча да чета не цели мисли и дори не отделни думи – налагаше се да тръгна по друг път – да се уговоря с мозъка за буквите, да създам специална азбука, ако, разбира се, всяка буква, за която мозъкът си помисли, ще предизвика излъчването на своя, неприличаща на

другите електровълна, отразена с видима черта на моя прибор. Общо взето, бях в положението на затворник в единична килия, който, без да знае затворническата азбука, е решил да се свърже със съседа си чрез почукване.

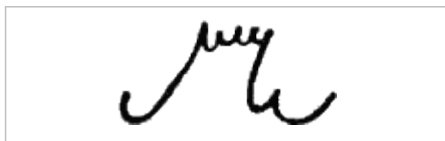
Но за това още беше рано. Първо трябваше да разбере дали мозъкът на Ринг излъчва някакви електровълни, с други думи, дали работи „умствено“, или животът му се състои само във физическо съществуване на клетките. Теоретично мозъкът би трябвало да мисли. Измайсторих много чувствителен приемник и го съединих с мозъка. Работата е там, че мозъкът излъчва много слаба електровълна. И за да не отслабне още повече, като се разсее в пространството, реших по възможност да събера цялата излъчвана електоренергия. За тая цел сложих мозъка на Ринг във фина метална мрежа, свързана чрез проводник с моя приемник. Сандъкът с мозъка беше изолиран от земята. Електровълните, уловени от приемника, трябваше да се предават на прецизен пишещ прибор. Тънка игла ги записваше на движеща се лента, покрита със специален лак. Избрах кинолентата просто като подходящ материал за запис.

О, ако ме беше видял Решер! Би изкрещял от възмущение пред такова кощунство.

Вагнер замълча, а аз го гледах с нетърпение, без да смея да прекъсна с въпрос мислите му.

– Да – продължи той – приемникът улови излъчването на електровълни; иглата изрисува неведоми писмена върху лентата, също като сезиограф, отбелязващ колебанията на земната кора. Мозъкът на Ринг мислеше. Но за какво, за мене си оставаше тайна, заключена със седем ключа. Всичко, отбелязвано на лентата, влизаше завинаги в мозъка ми. На лявата му, по-добрата половина възложих разшифровката на тайнствените знаци.

„Когато е пристъпвал към разчитането на египетските йероглифи, Шамполион не е знаел повече от мене и все пак е успял. Защо и аз да не разшифровам йероглифите на мозъка на Ринг?“ – мислех си аз. Но те дълго време не се предаваха. Преди още да мога да ги чета, аз все пак бях открил, че някои знаци се повтарят. Най-често се повтаряше тоя знак:

Какво означава това, още не знаех. Но повторението на едни и същи знаци вече ми даваше известни опорни пунктове за по-нататъшна работа. Разглеждах зигзагообразните линии върху лентата и се чудех какво ли означават. Нито едно впечатление от външния свят не стигаше до мозъка на Ринг. Той беше потънал във вечна тъмнина и тишина – също като глухоням и сляп човек. Но можеше да живее със спомените си. Може би ей тоя зигзаг е спомен на мозъка за любимото момиче... Да речем, че успя да разшифровам тия йероглифи. Пред мене ще се отвори вътрешният свят на мозъка – последното пристанище на „душата“. Това е много интересно в научно отношение. Но аз преследвах сега не само научна, но и практическа цел – трябваше да попитам мозъка на Ринг къде е Турнер и какво става с него. Значи първо трябваше да постигна мозъкът на Ринг да се научи да ме разбира, но как? Реших, че най-простият път е граничното дразнене на мозъка. Отворих „черепната му кутия“ и започнах да натискам с пръст в стерилизирано гумено чорапче по повърхността на мозъка – отначало кратко, сетне по-продължително. Това трябваше да съответствува на точка и тире, тоест на буквата „a“ от телеграфната азбука на Морз. Ринг можеше и да не знае цялата азбука на Морз. Но за „точка-тире“ сигурно беше чувал. Направих тая манипулация на няколко пъти с паузи, сетне у имах на следващата буква от немската азбука. За първи урок: беше достатъчно, ако мозъкът можеше да запомни четири букви: a, b, c, d.

В същото време наблюдавах лентата. През този своеобразен урок върху лентата се появиха някакви нови линии и шрихи с много по-голяма амплитуда на колебанията от нормалната. Реших, че сигналите ми поне са стигнали до мозъка на Ринг. Може би се е поуплашил от натиска, а може и да му причинявам болка. Така или иначе мозъкът реагира. Сега ми оставаше само да повтарям уроците, докато мозъкът осъзнае, че тези сигнали не са случайни. Само да можеше да разбере, какво се иска от него! За съжаление необикновеният ми ученик излезе доста несхватлив. Турнер беше прав. Искаше ми се да постигна едно – на моя сигнал „точка-тире“ мозъкът да отговори с електровълна – знак върху лентата, който да съответствува на това сетивно впечатление. По-нататък, като си представя една или друга буква или възпроизвежда съответното усещане при сигнализираната от мене буква, мозъкът би получавал възможността по свое желание да ми дава знак за буква подир буква и по такъв начин да влезе в разговор с мене.

Няма да изброявам всички етапи на тая трудна и къртовска работа. Само ще кажа, че упоритостта и изобретателността ми бяха подложени

на огромно изпитание. Но с търпение и труд всичко се постига. В края на краищата мозъкът на Ринг проговори. След няколко дни Ринг започна да повтаря след мене буквите, тоест щом си помислеше за тях, излъчваше определена електровълна, която се отбелязваше на лентата с отделен знак. Започнах да „диктувам“ разбъркано; буквите и мозъкът ги възпроизвеждаше върно. Целта ми беше постигната. Но дали мозъкът разбира значението на натиска, дали го свързва с буквените значения? Продиктувах думата „Ринг“ в очакване мозъкът да я повтори буква по буква. Но за мое учудване на лентата се изписа: „Аз“. Явно Ринг ми отговори: „Да, Ринг – това съм аз“. Отговорът така ме зарадва, че в тоя миг бях готов да допусна, че канибалите са се измамили, като са се отказали от мозъка на Ринг. Той излезе по-съобразителен, отколкото предполагам. Нататък нещата тръгнаха по-леко. Още няколко опита и сякаш да мога да пристъпя към разговор. Вече не завиждах на лаврите на Шамполион, макар че никой не знаеше за моя успех. Едновременно ми се искаше да разбера къде се намира Турнер и какво си мисли и чувства мозъкът на Ринг. Но интересите на живата човешка личност трябваше да стоят на първо място. Попитах мозъка за Турнер. Иглата върху лентата се раздвижи. Мозъкът ми изпрати телеграма: „Турнер е жив. В долината бяхме настигнати от проливен тропически дъжд.“ „Къде?“ – телеграфирах на мозъка, като натисках с пръст точки и тирета.

Мозъкът доста точно ми посочи маршрута и по тези указания стигнахме дотук, на тоя бивак. „Вървете на север към Адуа, седем километра преди Адуа завийте на изток...“ – такова беше главното направление. Но оттук нататък... Уви, ако Ринг беше читав, сигурно щеше да ни заведе на мястото. Но едва ли би могъл да ни обясни как да намерим Турнер – така, както не можа да ни обясни сега. Висока амба. Отвесни скатове. Дълбока клисура... Хиляди амби и клисури приличаха на това описание. Направих невъзможното – накарах мозъка на Ринг да говори седмица след фактическата му смърт – и въпреки това не можах да получа нужните ми сведения. Цели часове се мъчих с мозъка. Изглежда, той се умори, защото известно време не отговаряше на въпросите ми, а сетне сам ме попита нещо, което ме смути: „Ами аз къде съм и какво става с мене? Защо е тъмно?...“

Какво можех да му отговоря? Частицата от тялото на Ринг явно продължаваше да смята, че той е цял и невредим. Да кажа на останките на Ринг, че той фактически отдавна е умрял, а е оцелял само мозъкът му, не смеех. Не е изключено такъв отговор да поразии съзнанието на Ринг, мозъкът му просто да не побере такава мисъл и да полудее. Реших

да изхитрувам – да отговоря на въпроса с въпрос. „А вие какво чувствате?“ – попитах като лекар мозъка. И мозъкът започна да ми „говори“ за впечатленията си. Не вижда, не чува. Липсват му и обонянието и слухът. Усеща промяната на температурата. От време на време му е студено на главата. (Знаете, че в Абисиния нощите стават доста студени, разликата в дневните и нощните температури стига до трийсет и повече градуса. Макар че предпазах мозъка от външните влияния на температурата чрез изкуствения „череп“, все пак мозъкът чувствуваше температурните колебания.) Мозъкът чувствуваше и когато го натиснем по „темето“. Така ми и каза: „Някой ме натиска по темето.“ „Боли ли ви?“ – попитах аз. „Малко. Като че ли ми отмаляват краката.“

Можете ли да си представите колко интересно е това. Нали точно в горните дялове на мозъчната кора са нерви, които управляват движенията и съобщават за усещания в долната част на тялото чак до пръстите на краката. По такъв начин получих възможността да проверя всички мозъчни участъци от гледна точка на локализирането на едни или други усещания.

Вагнер свали една книга от лавицата, отвори я и ми го каза една рисунка.

– Виждате ли как са изобразени тук нервните центрове. Натисках различни гънки и бразди и питах мозъка какво чувствава. „Виждам смътна светлина“ – отговори ми той, когато натиснах зрителния център. „Чувам шум“ – отвърна на дразненето на слуховия нерв. Нали знаете, че на различните дразнителни всеки нерв отговаря само с една реакция: зрителният нерв предава на мозъка усещане за светлина, независимо с какво възбуждате нерва – със светлина, натиск, електрически ток. Така действуват и останалите нерви. Не е чудно, че моят натиск предизвикваше в мозъка представа ту за светлина, ту за шум – в зависимост от това какъв център засягах. Пред мене се откриваше огромно поле за наблюдения.

Но за какво си мислеше мозъкът през цялото това време? Ето какво исках да науча. Попитах мозъка и за мое удоволствие той ми отговори с доста голямо желание. „Ринг“ помни всичко, което му се е случило (през цялото време мозъкът на Ринг/ беше убеден, че Ринг е жив и здрав). Разказа ми как тримата – Турнер, Ринг и водачът, са навлезли в Тигре, как решили да се спуснат в дълбок каньон, където били изненадани от неочакван проливен дъжд. Бушуващите потоци вода ги понесли по каньона. На няколко пъти на острите завои се блъскали силно в скалите, докато най-сетне били изхвърлени в голямо езеро, образувало се

сред широка долина. Тръстиката, растяща на дъното, задържала носените от потока клонаци, треволяк, дори цели дървета, и образувала огромен бент. Пътниците потънали в тоя потоп. Трябвало да се измъкнат на всяка цена от него преди водата да пробие бента и да се понесе нататък с още по-голяма ярост. Невъзможно било да се доберат до брега. Водата кипяла и се пенела; клони и вършини се оплитали в краката им. А водата непрекъснато прииждала и вече преливала над бента. Тогава Турнер извикал на другарите си, че единственото спасение е да се прехвърлят през бента и да се спуснат надолу, след което да се спасят на някое високо място, преди водата да залее пространството под бента. Така и направили. С големи мъки се покатерили на бента и се хвърлили надолу от десетметрова височина. Паднали върху остри камъни. Водачът им си строшил главата и бил отнесен от течението. Турнер си счупил крака и едва-едва изпълзъл на брега, само Ринг останал невредим. Двамата успели да се домъкнат до бедно селце, разположено на широка тераса на амбата. Турнер легнал болен, а Ринг се отправил към Адис Абеба за помощ. Благополучно изминал целия път и когато бил само на десет километра от града, някакви разбойници разбили главата му с камък. След като дошъл в съзнание, Ринг все пак успял да намери сили да стигне до Решер. Там отново паднал и загубил съзнание. Като дошъл на себе си, видял Решер и мене, казал няколко думи и пак потънал в мрак.

„А после какво?“ – попитах с интерес. „После – отвърна мозъкът – пак се свестих. Но нищо не виждах и не чувах. Струваше ми се, че са ме хвърлили в тъмен карцер с вързани ръце и крака. Нищо друго не ми оставаше, освен да си спомням целия живот. Така в спомени минаваше времето...“

Няколко пъти молих мозъка на Ринг да ми опише точно пътя до каньона, където ги заварил проливният дъжд, но Ринг продължаваше да ми обяснява толкова несвързано, че загубих надежда да намеря приятеля си. „Ако можех да виждам, щях да ви заведа на мястото“ – казваше ми мозъкът. Да, ако можеше да вижда и чува, нещата биха се оправили. Дали няма да мога да реша тази задача? При натискане на очния нерв мозъкът може да възприема само неопределено усещане за светлина – както ние виждаме червени петна и кръгове, когато натиснем очната ябълка през затворен клепач. Но това не е зрение. Как да снабдя мозъка с истинско зрение?

Един план ме занимаваше в продължение на няколко часа. Мислех си дали няма да мога да присадя мозъка на Ринг на мястото на мозъка на някое животно. Сложността на операцията не ме смущаваше. Вярвах, че

ще успее да зашия всички нерви, кръвоносни съдове и прочее, стига само да намеря подходящо по размер вместилище за мозъка на Ринг. Това беше трудното. Прехвърлих в паметта си обема и теглото на мозъка на различни животни, като ги сравнявах с мозъка на Ринг. Той тежеше хиляда и четиристотин грама. Мозъкът на слона тежи пет хиляди грама. Уви, черепът на слона с прекалено голям съд за човешкия мозък. Мозъкът на кита тежи две хиляди и петдесет грама. Това е по-близо до желаното. Но нямах подръка кит. Пък и какво щеше да прави китът сред амбите на Абисиния. А всички останали животни имат прекалено малък мозък в сравнение с човешкия: конят и лъвът – по шестстотин грама, кравата и горилата – по четиристотин и петдесет, другите маймуни – още по-малко, тигърът – всичко на всичко двеста и деветдесет, овцата – сто и тридесет, кучето сто и пет грама. Би било много забавно да си имаш слон или кон с мозъка на Ринг. Тогава той сигурно би намерил пътя за долината. За съжаление малко вероятно е това да бъде изпълнено. Задачата е много интересна и може би все някога ще направя такава операция. „Но сега – мислех си аз – трябва да стигна до целта по възможно най-краткия път.“ И ето какво измислих...

Вагнер стана, отиде до завесата, отделяща ъгъла на палатката, отметна краищата ѝ и рече:

– Ще заповядате ли в това отделение на лабораторията ми?

В ъгъла светлината проникваше само през плътния брезент на палатката и затова тук цареше полумрак. Видях поставения върху сандъка мозък, обвит в някаква прозрачна жълтеникава ципа и покрит отгоре със стъклен похлупак. Върху втори сандък лежеше голям съд, пълен с някаква течност, а на дъното му имаше две големи очи. От очните ябълки излизаха някакви нишки.

– Не ги ли познахте? – усмихна се Вагнер. – Това са очите на вчерашната крава. Няма нищо сложно! Вземам края на този нерв и го пришивам към очния нерв в мозъка на Ринг. Когато нервите на кравата и на Ринг се сраснат, мозъкът на Ринг отново ще види светлината през окоето на кравата.

– Защо окоето? – попитах аз. – Нима ще дадете на мозъка на Ринг само едно око?

– Да, и ето защо. Нашето зрение е устроено по-сложно, отколкото изглежда, си представяте вие. Очният нерв не само предава зрителната представа на мозъка. Тоя нерв засяга цяла редица други нерви, например онези, които управляват очните мускули и движението на гласните струни. При това положение настройката на зрение чрез две очи е много

трудна задача. Нали мозъкът на Ринг няма да може да движи окото в различни посоки и да фокусира двете си очи. Достатъчно е той да овладее тоя орган, да фокусира окото. Разбира се, това ще бъде несъвършено зрение. Ще ми се наложи да държа окото и да го насочвам като фенерче към околните места, а мозъкът ще познава околността и ще ме упътва по също така несъвършения начин с азбуката на Морз. Всичко това изисква много грижи и Решер само ще ни пречи. Дори може и да направи някоя беля Помислете си само, той е човек, вярващ в безсмъртието на душата – и изведнъж душата на приятеля му в такъв затвор! Реших как да постъпя с Решер. Ще му кажа, че съм сметнал по-нататъшното търсене на Турнер за безполезно и затова му предлагам да се върне в родината си или да върви, където пожелае. Сигурен съм, че Решер с удоволствие ще ме напусне и ще замине. Тогава ръцете ми ще бъдат развързани, стига само вие да се съгласите да ми помогнете.

Съгласих се с готовност.

– Е, това е отлично – каза Вагнер. – Надявам се, че до сутринта мозъкът на Ринг ще прогледне. Изобретих средство за по-бързо срастване на тъканите. Дотогава Решер сигурно ще си обере крушите и ние с вас ще се отправим да търсим моя приятел. Моля ви да бъдете готов да тръгнем на поход рано сутринта.

НЕОБИКНОВЕНИЯТ ВОДАЧ

На разсъмване вече бях в палатката на Вагнер. Той ме посрещна с обикновената си приветлива и малко лукава усмивка.

– Всичко върви като по ноти – рече той, като се здрависахме. – Господин Решер изрази подобаващото за случая искрено съжаление, повъздиша, поумува, бързо се утеши и веднага започна да си събира багажа. В полунощ вече го нямаше тук. А и аз не си губих времето напразно, елате да видите.

Мозъкът ме гледаше „изпод вежди“ с голямо кравешко око. Беше насочено право към мене – чак ми стана малко страшно.

– Другото око го пазя за всеки случай. Сложил съм го в специална течност и няма да се повреди.

– А това гледа ли? – попитах аз.

– Разбира се – отвърна Вагнер. Започна бързо да почуква по мозъка (стъкленият похлупак беше свален), сетне погледна лентата.

– Ето вижте – каза ми Вагнер, – попитах мозъка кой е пред него и той доста точно описа външността ви. Вече можем да тръгваме.

Решихме да тръгнем без всякакъв багаж, дори без водачи и носачи. Иначе какво биха си казали, като видят кравешкото око, което ръководи експедицията! Поради евентуална среща с туземци Вагнер умело замаскира сандъка с мозъка, като остави само малък отвор за окото. Лентата с изписваните телеграми на мозъка беше изведена навън и по нея проверяхме дали вървим правилно. Ринг не ни беше заблудил – имаше доста добра зрителна памет. И ако не беше в състояние да опише пътя с думи, то сега ни беше твърде добър водач. Явно и на самия него гледката на познати места му доставяше удоволствие. Водеше ни с голямо желание.

„Направо... Наляво... Още... Надолу...“

С доста мъки се спуснахме в дълбок каньон. Летните порои бяха отминали вече. На дъното на каньона нямаше вода. Но се носеше непоносима воня от разлагащите се трупове на животни и от гниещи растения. Това зловоние не позволяваше на планинските жители да слизат тук.

„Бентът беше на това място“ – сигнализира мозъкът. От високия десет метра бент не беше останало нищо, освен разни боклуци, застлани сухото дъно. Излязохме на широка поляна. Тук сякаш се събираха

десетки планински потоци и реки, излизаци от бреговете си само в дъждовния период, когато размиват планините.

Преди да стигнем до селото, ни се наложи да преодолеем горски участък с такава буйна растителност, че се принудихме да направим неколкакилометрова обиколка. Понякога дори слоновете чупят бивните си в тия дебри.

Най-сетне открихме професор Турнер в бедно абисинско селце, в една колиба, която не го пазеше нито от вятър, нито от дъжд. За щастие времето беше топло и Турнер не страдаше от влага и студ. Чувствувахе се добре, но все още ходеше с мъка. Турнер много се учуди и зарадва на появата на Вагнер.

– Ами Решер и Ринг къде са?

Слава богу, „Ринг“ не можеше да чуе нищо и Вагнер без предразсъдъци разказа на Турнер за нашия необикновен водач. Турнер поклати глава, замисли се, сетне се разсмя.

– Само вие, Вагнер, сте способен на такива лудории! – рече той и потупа приятеля си по рамото. – Къде е той? Покажете ми го.

И когато Вагнер откри кравешкото око, поглеждащо от сандъка, Турнер се поклонил, а Вагнер телеграфира на мозъка неговия поздрав.

„Какво става с мене“ – попита мозъкът на Ринг Турнер, но и Турнер не можеше да му обясни каква е странната му болест.

Та това е историята. В Европа се върнахме заедно – професор Турнер, Вагнер и аз. Извинете, забравих да спомена и още един спътник. Мозъкът на Ринг също пътуваше с нас. В Берлин се разделихме с Турнер. На сбогуване той обеща да не казва никому за мозъка на Ринг.

Струва ми се, че този мозък и досега живее в московската лаборатория на професор Вагнер. Във всеки случай ето какво ми писа Вагнер в последното си писмо, което получих преди повече от месец:

„Мозъкът на Ринг ви поздравява. Здрав е и вече знае, че от Ринг е останал само мозъкът му. Тази новина не го поразил толкова силно, колкото очаквах. «По-добре така, отколкото никак» – ми отговори той. Направих много изключително ценни наблюдения. Между другото клетките на мозъка започнаха да се увеличават. Сега мозъкът на Ринг тежи не по-малко от мозък на кит. Но той не стана по-умен от това...“

Вагнер написа върху разказа:

„Не само тъкан, но и цели органи, извадени от човешкото тяло, могат да живеят и дори да растат. Учените (Броун-Секар,

Карел, Кравков, Брюхоненко и Чечулин и др.) са съживявали пръсти, уши, сърца и дори глава на куче. При условие че ги хранят с кръв или с разтвор, близък по химическия си състав до кръвта – така наранения физиологичен разтвор, тъканите и органите могат да живеят много дълго – тъканите дори по няколко години. Затова и съживяването на мозъка е напълно допустимо. Но се съмнявам, че с такъв съживен мозък би могло да се влезе във връзка. При работата си мозъкът и нервите наистина излъчват електромагнитни вълни. Това е доказано безспорно от академиките Бехтерев, Павлов и Лазарев. Но ние все още не сме се научили да «четем» тези вълни. Ето какво пише по същия повод академик Лазарев в една своя книга: «Засега можем само да твърдим, че вълните съществуват, но не можем да изясним точно ролята им.» Бих бил много радостен, ако можех да съживя мозъка на Ринг и да разговарям с него, но за съжаление тази възможност не е нещо повече от едно научно предположение.

Вагнер.“

КРАЙ

© 1929 Александър Беляев
© 1988 Златко Стайков, превод от руски

Александър Беляев
Амба, 1929

Сканиране, разпознаване и редакция: skitnik, 2008
Редакция: Mandor, 2009 (#)

Издание:

Александър Беляев: Избрани произведения, том 1
Издавателство „Отечество“, София, 1988
Съставител: Елена Коларова, 1988
Рецензент: Светлозар Игов
Редактор: Елена Захаријева
Художник: Илия Гошев
Художествен редактор: Васил Миовски
Технически редактор: Иван Андреев
Коректор: Невена Николова

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/10501>]